

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ В БЕРЛІНІ

Berlin C 2, Breite Straße 36, Aufgang 5, Telefon: E 1 Berolina 1214

Виходять щомісячно під редакцією Д-ра Зенона Кузеді.

Річник У. № 2. (30.)

Берлін, дня 31. березня 1937 р.

СУЧАСНЕ УКРАЇНСЬКЕ МОНУМЕНТАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО.

(Із викладів про українське мистецтво в Українськiм Наук. Інст. в Берліні)

(ВУНІ) Українська пластика в добі невчасного відродження української культури й національного життя була в авангарді, та в останнє десятиліття спромоглася витворити свої питомі цінности програмового значіння. Сьогоднішнє новітнє українське монументальне мистецтво — це факт першорядного мистецького значіння, що виходить поза межі української культури. Якраз на Україні здійснилися і щасливо переведені в діло мрії Пюві де Шавана і Матіса — відродження правдивого монументального мистецтва, правдивої фрески, що йде далі як прикрашування стіни, лиш за її мистецьку організацію, за її самостійну виразистість, не порушючи самої будови. Це мистецьке діло на Україні звязалося з традиціями ще княжої доби, так що властиво з української монументальної школи повстав той національний напрям, що так сильно проявився в сучасному українському мистецтві. Ролі поділе^{ні} остільки, оскільки в монументальному напрямку культивуються маркантно упрощені форми — а тому стилєво промовисті, — а у напрямку шталюгого малярства ці форми нагинаються до малярства як того, до більшої елястичности і тому інтимности.

Розквітом українського монументального мистецтва треба вважати роки національного відродження України, хоч сам напрям повстав раніше, декілька літ перед світовою війною, коли мистець П.Бойчук виконав свої перші фрески у Львові. Вже тоді цей напрям набрав усіх своїх прикмет, що так буйно розрослися згодом на Україні. Перед тим монументальне мистецтво було лиш декоративним мистецтвом, а багато цікавих спроб Сосенка, хоч ішли в цьому напрямку, не могли освободитися від типової декоративності навіть візантійських елементів. Тому праці мистця Іжакевича, що повстали раніше Сосенківських і основані на людських мотивах, цікавіші. Однак усі ці спроби своїм джерелом мають поважні глибиною і розмахом праці В.Кричевського і С.Васильківського у Полтаві, в будинку Полтавського Земства, основані цілковито на пребогатих джерелах того ж людського мистецтва. Ідеологічно ці праці мали в собі стільки запліднючої сили, що згодом цілковито усунули на бік транспортовану на Україну псевдовізантійщину з Росії Васнецова, Врубеля, Несторова і т.д., що хотіла імпонувати зі стін величезних будівель церков також здегенерованого упадочного псевдовізантійського архітектурного стилю.

Уже під час революції, на самих її початках монументалісти з академічної майстерні М.Бойчука оздоблюють вулиці столиці відродженої України Києва величезними плящами, арками, окремими композиціями та цілими циклами. На перше місце вибивається саме цей національний напрям, що на тлі українських міст, золотих бань церков і зелених та цеглястих дахів дає могутнє мистецьке враження. Де-далі з'являється потреба у росписах домів громадського значіння, дворцях, касарнях, театрах, клубах, церквах і т.п. Так повстає програмний роспис Луцьких касарень в Києві, де працює перша група монументалістів - Падалка, Бойчук, Павленко, Цимлова. Далі з'являються перші твори у фресковій техніці, розгортається мистецький діапазон, з'являються цікаві моделі мистецької монументалісти В.Селіва, К.Греськи, О.Бі

зжків, М.Рокицький, Е.Холостенко, М.Лавренчук, А.Іванова, З.Толкачов, Цівчинський, Шимко, Свчинників, Кичко, Суботин, Сивко, Мамолап, Мізун, Шехтман і ин. Ці мистці поробили розписи санаторії в Сдесі, кількох клубів у Києві, Сдесі, Харкові, Гинниці і т.д. та фрески в одному театрі в Харкві.

Зате у другий світ монументальних візій уводить нас школа Л.Крамаренка. Напрям школи західньо-європейський, зближений до новоклясицизму, упрощеного до певних границь сприймання, схильного до декоративности як такої. Цей напрям дещо відмінно від згаданих напрямів зазначає людві елементи, переважно в акцесоріях. У групі школи Крамаренка визначними монументалістами є Жданко, Шавикин та до них зближені Крупценко, Мищенко, Дукович, Гурвич, Данилишин і ин. Монументальну групу цих мистців доповнюють праці театрального мистця А.Петрицького, що дав композиції настінних малювйл театру у Кам'янці Подільському ще у 1919 році, та В.Зрмилів, автор модерних розписів одного клубу у Харкові і кількох павільонів вистав в Європі. У релігійному монументальному мистецтві відзначаємо праці мистців П.Холодного батька, М.Осінчука, вже в новому оформленню, що звязане з напрямом нововізантійського українського мистецтва.

Так у короткому нарисі представляється сучасне українське монументальне мистецтво у його головних напрямках. Поминаємо натомість кілька груп у провінціональних містах українських земель, які нераз підносяться до висот правдивого мистецтва, приміром група мистця Гронця, одначе усі ці групи дають ремінісценції головних напрямків.

П.КОВЖУН.

МІЖНАРОДНЯ ВИСТАВА АВТОМОБІЛІВ І МОТОРОВИХ КОЛІС В БЕРЛІНІ.
(Лютий - березень 1937.)

I.

(ВУНІ) Це увійшло вже в традицію, що відкриття міжнародньої вистави самоходів і моторових коліс на Кайзердамі в Берліні стало продовж ос-

танніх чотирьох років офіційним державним заставою Німеччини. Цьогорічне відкриття відбулося чи не з більшою парадом, як усі дотеперішні; нинішня вистава стоїть під знаком чотирьохлітнього постійного розвитку, а здобути осяги викликають оптимістичні погляди на будуччину.

Минулорічна вистава була рівночасно ювілеєм п'ятидесятилітніх народин самоходу з вибуховим мотором; в цьому році минає точно сорок літ з того часу, як "Середньосевропейське Товариство моторових возів" улаштувало в Берліні в 1897 р. першу "автореві". Тоді взяли участь в цій виставці дослівно три фірми, сьогодні загально знані: Даймлер, Бенц, Люцман-Дессав. Наплив публіки був тоді мабуть не дуже великий, бо хроніки з тих часів не багато уваги присвятили цій події й мало "старим людям" залишилася вона в пам'яті. Але колиб так можна побіч нинішньої вистави у дев'яти величезних галлях, з 500 виставцями й тисячами технічно наймодерніших експонатів, поставити цю першу виставку, що містилася в одній салі з восьми "самоходами-немовлятами", то найкраще можнаби було побачити цей колосальний розвій, в так короткому часі, в одній з найважливіших ділянок сучасної техніки й індустрії.

Відкриття вистави довершував, як і в попередніх чотирьох літах, сам канцлер Гітлер, дня 20. лютого ц.р. Від його канцелярії при Вільгельмштрассе аж до виставових галей творили на відтинкові понад 10 км. шпалір моторизовані відділи нац.-соціалістичної партії. За самоходом Гітлера їхали усі визначні змагуни самоходового спорту, м.і. знані і українській публіці з львівських самоходових перегонів побідники - Рудольф Карачісла і Ганс Штук.

Промови Гітлера з приводу міжнародних самоходових вистав у Берліні мають уже свій розголос. Вони далеко відбігають від звичайних "святочних відкриттів" при таких нагодах, передовсім тим, що побіч ретроспективного погляду дають немов офіційну програму уряду в такій важній під сучасну пору ділянці моторизації на тлі загально-господарсько-політичних відносин.

Треба завважити, що теперішній німецький уряд від першого дня своєї влади, коли-то німецька самоходова промисловість находилась в оплаканому стані найглибшого в її історії упадку, змінив в основі політику дотеперішніх урядів у цій галузі промислу й зумів надати продукції цієї бранжі розгону, який не багато примірів буде мати в сучасній покритій господарці світа. Передовсім усунув він дотеперішню психологічне наставлення широких мас, що, мовляв, самохід - це привілей певно означеної класи суспільности; він видвигнув постулат продукції т.зв. "народного самоходу", що якістю і ціною був би доступний для кожного громадянина. Досьогочасну податкову політику, що великим тягарем лягла на кожного власника авто й в цей спосіб немов карала його за те, що він "смів" мати авто, й відстрашувала інших від купна, змінене радикально, звільняючи усі вози в обігу взагалі від податку; очевидно, еквівалент того, що стратила в цей спосіб держава, заплатила індустрія за одержані нові можливості збуту; започатковано і уже прокладено сотні кілометрів наймодерніших і одинських в цілому світі автострад; відповідною ценою політикою здержано доплив чужинецьких продуктів.

Ці всі потягнення дали у висліді показні осяги, що їх найкраще виявила цьогорічна вистава самоходів на Кайзердамі.

II.

Входити в подрібний опис нових технічних удіпшень і осягів поодиноких фірм, чи навіть держав, булоб річчю зайвою з огляду на спеціаль -

ність теми, що цікавилаб тільки фахівця, власника самоходу, промисловця чи іншого аматора автомобілевого спорту, яких, на жаль, у нас обмаль. Натомість незвичайно повчальним для кожного, хто навіть побіжно цікавиться господарськими проблемами і поправою сучасної світової господарської конкнктури, буде розгляд німецької самоходової промисловости на тлі світових відносин в цій галузі.

Після останньої урядової статистики з липня 1936 року, виносив стан усіх силових возів (авт і мотоциклів) у Німеччині 2,5 мільонів штук, в тому 1,2 міль. особових і тягарових авт. В цей спосіб станула Німеччина на 4 місці в світовій шкалі самоходового руху. Злуч. Держ. Півн. Америки після останніх переписів мали 26,8 міль. особових і тягарових возів; цим числом забезпечили вони собі беззастережне провідне становище в цій бранжі на усьому світі. Опісля йдуть Англія - 2,07 і Франція - 2,06 міль. возів. Франція з дотеперішнього 2го місця упала на 3-те через своє сучасне непригоже господарське положення. Зноваж Німеччина останніми літами побила Канаду з її числом 1,16 міль. самоходів.

Стан возів у 8-ми найбільших "самоходових" країнах:

Злучені Держави Півн. Америки	26 821 000
А н г л і я	2 058 000
Ф р а н ц і я	2 060 000
Н і м е ч ч и н а	1 232 000
К а н а д а	1 163 000
А в с т р а л і я	632 000
І т а л і я	396 000
П о л . А ф р и к а	241 000

Розглядаючи однак стан возів у поодиноких краях у відношенні до числа мешканців, побачимо, що Німеччина залишається куди далше позаду. В Америці кожний п'ятий мешканець є власником самоходу; в Німеччині щойно кожний 54 німець. Загалом автомобілі припадають на кожного: 20 француза, 29 англійця, 29 данця, 39 шведа, 45 норвежця, 46 швайцарця, 51 бельгійця, 54 німця, 108 італійця, 157 австралійця та 1300-го громадянина Польщі. Що торкається Німеччини, то в тому зіставленню не треба забувати, що ще в 1932-ому році тільки кожний 100-й німець мав самохід. З цього можна мати ясний образ, який великий скок виконала Німеччина: її стан подвоївся в чотирьох роках з 638 000 (в 1932 р.) на 1216000 (1936 р.); рівночасно привіз силових возів в Німеччині, що їх дозволено з закордону, зменшився на 50 %. Стан заграничних автомобільних виробів в Німеччині є слідуочий:

	1929	1932	1936 р.р.
моторові колеса	10 %	8 %	5 %
особові самоходи	30 %	24 %	13 %
тягарові "	40 %	28 %	21 %

В цей спосіб сума девіз, потрібна на закуп заграничних самоходів змаліла з 60 міль. марок в р. 1929 на 8,3 в р. 1932 і далше на 5,9 міль. н. м. в р. 1936. Натомість експорт німецької автомобілевої продукції виносив: 1929 р. - 62,2 міль. н. марок, 1932 - 30,1 міль. марок, 1935 - 50,2 міль. марок і 1936 - 75,9 міль. марок. При цьому треба завважити, що через значний спад цін, масовий вислід збуту куди вищий в останніх роках в порівнанню з попередніми, чим це з повищого зіставлення моглоб виходити. Значний спадок цін позначився не тільки на зовнішньому, але й на внутрішньому ринкові збуту.

Індекс цін самоходів: (1913 = 100) -- вози особові: тягарові:		
1929	61,1	65,8
1932	53,5	61,2
конець 1936	46,9	55,1

Неменш цікава статистика використання продуктивних місць. В лютому 1933 було використано заледви 27 % робітних місць в самоходовому промислі, під час коли сьогодні досягнуто 92 %. Пересічний час тривання праці піднісся з 6,8 годин тоді на кругло 8 сьогодні. Продукція минулого року дала докладно шість разів більше, чим рік 1932.

Німецька продукція самсходів від р. 1928: (1928 = 100)

1932	26,0
1933	50,0
1934	84,9
1935	120,6
1936	149,7

Рік 1936 перевищив отже на 50 % передкризовий рік 1928.

Під час коли німецька продукція авт від 1932 року до тепер зросла в шестеро, то світова продукція зросла за той час лиш в трое. Зріст продукції в поодиноких головних державах (1929 = 100) :

	Франція:	Англія:	Італія:	Америка:	Канада:	Совіти:
1932	65,1	103,0	69,9	25,9	23,5	1403
1933	71,1	122,7	76,0	35,6	26,0	2922
1934	69,0	147,2	78,0	51,1	43,2	4258
1935	61,3	173,0	111,1	71,1	70,0	5681
1936	69,9	194,0	--	76,6	47,0	3500

Як бачимо з цієї таблиці, то Франція не виказує ніякого розвитку, натомість Англія виявляє інтенсивний розвій; Італія за останній рік ще не дала статистики - очевидно відібеться тут абісинський похід; Америка в останнім році виказує послаблення росту; дві останні держави виказуть в останньому році спадок: Канада 30 %, Совіти 40 % попереднього року. При чому статистика зі Совітів дуже непевна.

Наведені цифри доповнимо для Німеччини ще такими даними: в самоходовій індустрії працює 180 000, в торгівлі 170 000, як шофери і помічники 300 000 - разом 650 000 лкдей; грошовий вклад на будову автострад виносить річно 600 мільонів н.марок; річно передається до вжитку 1000 клм. цих нововибудуваних автострад; будова автострад затруднює 250 000 робітників.

Одним із кличів, під яким відчинена сьогоднішня вистава, це: "Обнижка цін для нових продуктів". Найдешевший віз в 1932 р. коштував 2400 н.марок, сьогодні "це" 1450,- н.марок.

III.

Ці короткі повищі зіставлення вказують вимовно на вагу і значіння самоходового промислу, з окрема в Німеччині. Тут одначе годі точнійше зупинятися ще й над іншими звязаними з цєю темою питаннями, як проблема імпорту потрібних сирівців: гума, бензина, мідь і т.д.; значіння вироблюваних в поодиноких краях, особливо Німеччині, синтетичних продуктів, щоби ними заступити імпортовані дотепер; звязок з новим чотиролітнім пляном господарської розбудови і самовистарчальности Німеччини, тощо. Та вже цього вистарчить для зрозуміння і оцінення ваги порушеного питання для світової господарки і політики.

Н О В І   К Н И Ж К И :

(ВУНІ) А н н а л і. Р. Istituto Superiore Orientale di Napoli. VIII том, зшитки 1-4 (жовтень 1935 - вересень 1936) пересічно по 115 сторін.

3 травня м.р. на чолі Орієнтального Інституту в Неаполі стоїть новий директор, чи власне королівський комісар, посол, граф Барнаро Барбеліні Амідей; з травня також створено тут лекторат української мови та покликано відомого українського діяча п.Евгена Онацького. Вітаючи цю подію, Український Науковий Інститут в Берліні увійшов в зносини з Орієнтальним Інститутом в Неаполі та обмінюється з ним книжками.

Зміст одержаного саме 8-го тому Анналів вказує також на зростаюче зацікавлення в Італії територіями й справами, що близько ссходять Україну, а то й прямо українським питанням. На чверть сотні статей, що відносяться і до Африки і до арабських та інших східних справ, шість обговорює важні для України питання, з того дві прямо на українські теми.

Дві статті критично розбирають радянські проблеми: одна (зошит 2, ст.55-66) це переклад японської статті Аріта Сейо про теперішні відносини в проводі Комінтерну та про Сталіна і його здогадних наслідників. Для нас цікаве дуже високе ставлення виглядів на сталінську спадщину недавно ще всемогучого на Україні Постишева, тоді як Косіора, на думку автора, тримається тільки конвенціонально задля давніших заслуг для большевизму, Петровський як і Калінін просто театральна декорація. Характеристика осіб (шанси Воршилова автор ставить низько) і відносин ділова і реалістична. Вражають лише жажливі перекручення прізвищ (вони в Італії при транскрипції словянських імен прикметні, але тут при подвійнім перекладі японсько-італійським просто жажливі): Сукуруїпник (себто Скрипник) жертва енергії і безоглядності Посщефа чи Посщичева, Чубалі, Мануїріскі, Зиновієв засланий на острови Половстук, а Пятаков сам себе не пізнав би в Пятніцітім. Проте стаття вказує на добру поінформованість автора і для нас у дечім нова і цікава.

Другою з цієї групи є оригінальна стаття Джіованні Фокі - Радянська кольонізація Центральної Азії, гостро і річево критикує також індустріалізацію і колективізацію Таджикистану. В добі "к о л и н і к - ч е м н і с т ь е в р о п е й с ь к и х д е р ж а в д о з в о л и л а з г н о б л е н н я У к р а ї н и, з а х о п л е н н я Г р у з і ї т а А з е р - б е й д ж а н у . . ." большевики вивласнили Таджикив, кольонізуючи куди безоглядніше ніж за царату... Вмілим зіставленням радянських чисельних даних, автор, не без теплих симпатій до ісламу, як консервативного культурного заборона, розкриває жорстокість режиму большевиків й безглуздість механізації і тракторизації в гористій країні. В обох статтях корисно вражає нас рішуче протибольшевицьке становище і твереза оцінка господарських також і національних питань, оскільки зачеплені.

До другої групи належать дві статті про Хозарів. Себто Др.Файнер висловлює в статті про походження Хевсурів (зошит 3, ст.9-23) невеликого племені в Кавказьких горах, нову теорію, що вони власне тотожні з колишніми Хозарами. Не входячи в цікаві аргументи автора, нас обходить тут, коротка зрештою згадка про Святослава Завойовника і відношення Хозарів до Київської Руси.

З приводу нової теорії поміщено в 3 зошиті крім коротких уваг Бегіно (ст.25-26) фільольогічного порядку, також більшу статтю самого директора Орієнтального Інституту про Хевсурів (ст.27-46) і Хозарів (ст.45-66). Дуже цікаво зясоване відношення Хозарів до Візантії в її бороть-

бі в Персію та в ролі забезпечення важких для неї торговельних шляхів на північ; далі політична і господарська мотивація, чому Хозари на верхах прийняли жидівську віру, врешті розвиток у напрямі до свого роду торговельно-фінансового капіталізму за рахунок бозедатности та всупереч інтересам Візантії.

Для нас особливу вагу має освітлення початків руської сили і держави у відношенні до Хозарів і Візантії, як Київської так і Тмутороканської Русі. Автор цитує м.и. Грушевського й Пархоменка та покликається на інформації Онцького. Картина ще не зовсім ясна що до Русі-України, бо зрештою мова йде не про неї, а про Хозарів, але ставлення нам дуже симпатичне і пробивається правильна оцінка геополітичного значіння дотичних просторів та України також для всієї культурної Європи. Бо на зміну Хозарам прийшли правдиві руські, теперішні Українці (пише "русі" з одним "с" і називає правдивими на ріжницю, очевидно, від Москалів, які підшились під цю назву). Славяне чи руські не зрозуміли конечности станути сильнок ногою над Волгою та на кавказьких проходах. Їх перемогли, і наслідки азійської інвазії довгий час тяжили над культурною Європою. Слабкість славянської оборонної системи була певно наслідком перенесення політичного осередка занадто на північ".

Врешті йдуть дві статті Онацького Е., а саме "Україна та межі Європи" (зош. 3. ст. 67-81) і "Українська мова в сімі славянських мов" (зош. 4. ст. 61-75). Для українського читача вага і цікавість розуміється не тільки в змісті як у способі підходу автора, який добре знає нарід, до якого говорить про Україну, його спосіб думання і дотеперішнє ставлення до українських питань. Покликуючись на італійські вискази, Е. Онацький узагальнює в першій статті думку, що в протиставленню до не- і проти-європейського характеру Москви, Русь-Україна здавна і завжди була членом європейського культурного світа, починаючи від політичних і торговельних зносин давних князів через західницькі культурні традиції литовсько-польських і козацьких часів до сучасних. Приклади і аргументи підібрані щасливо, закінчення словами Дуче з р. 1919 дуже зручне.

В другій статті автор, не спиняючись зрештою на особливості мови як на одиниці критерію національної окремішности, говорить про відношення української мови до інших славянських, зокрема про її ріжницю від московської, переходить історичний розвиток поглядів славістів на українську мову та самої мови, про її переслідування в царській Росії, про чергове відродження літературної мови та її багатство і милозвучність.

В цілости слід горяче привітати такий ріст зацікавлення українським питанням, як він проявляється в обговоренні томі "Анналів"; велику заслугу має тут, очевидно, п. Е. Онацький. Найкраще в напрямі цього зацікавлення те, що тут не йде про поверховні чуттєві симпатії до Українців, чи захоплення окремими виявами української народної душі (спів, танці, вишивки...) хочби найгарнішими, а йде про правильну і реальну оцінку України як геополітичного й культурного чинника на межах і на сторожі європейського культурного світа.

Р. Димінський.

(ВУНІ) Д-р С. НАРІЖНИЙ. - М. П. Василенко і його наукова діяльність. Бібліотека "Нашої Культури" видає проф. др. І. Огієнко. Львів 1936. 41 сторін.

Можна побажати недавно розпочатій "Бібліотеці" тільки більше та-

ких публікацій. В повені споминів, мемуарів і праць з доби перед і підчас зриву 1917-1920 рр. рідко трапляється така вповні "сіне іра ет студіо" написана праця. Мабуть лише слідуючі генерації зможуть належно оцінити ту величезну духову прірву, що відділяє хочби наше теперішнє суспільство від суспільства першого десятиліття ХХ віку; праця Наріжного у всякому випадку лишитья цінним причинком до історії української духовости. Як часто сьогодні українські мемуаристи нсровлять представити свої власні діла і вчинки з передвоєнних часів під аспектом нинішних духово-політичних течій - і при цьому самі собі щиро вірять. Як часто тепер якась дургорядна прикмета людини, напр. мова, вистарчає для українців, щоби тому чи іншому діячеві відмовити права на українскість.

Якраз під цим оглядом загального підходу до оцінки українця тих часів - обговорювана праця рішуче вивищується пснаг загальний рівень українських публікацій. Політичне російство (чи навіть українофобство в стилі В.В.Шульгіна, або Данилевського) занадто були поширені в нашім народі, щоби їх можна було нап'ятувати як просте зрадництво, а не спробувати шукати глибших коріннів цього явища і то з розумінням потреби виділити український кисень з общеросійської води. Тільки після переведення цієї роботи можна буде мати суцільний образ історії розвитку української культури.

Василенко був політично росіянином ще більше ніж культурно, незалежно від того чи траплялося йому десь сказати пару слів по українськи, або дістати марку громадського діяча, за яку в нас ніколи не тяжко. І тим не менше Василенко лишається для нас зараз українцем, творчість його українська (розуміється не в теперішнім національнім розумінні слова), він сам звеном в історії нашої культури і духовости. Людина може хочби свідомо заперечувати свій звязок із власним ґрунтом, народом, расовістю - розірвати їх вона не в силі.

В цьому методичному підході до оцінки особи Василенка, одна з заслуг цієї невеликої книжки. Треба побажати "Бібліотеці Нашої Культури" і на будуче побільше подібних видань.

М. Антонович.

ДРІВНІ ВІСТИ.

Іменовання члена Кураторії Укр. Наук. Інституту в Берліні о. Дра П. ВЕРГУНА. Папа Пій ХІ, іменував українського греко-католицького пароха Німеччини та члена Кураторії Українського Наукового Інституту о. Дра Петра Вергуна своїм Домашнім Пралатом. О. Пралат Вергун від десяти літ незвичайно совісно та з великою посвятою сповняє в Німеччині свої душ - пастирські та громадянські обовязки й виробив собі не тільки між українцями греко-католиками, але й між православними українцями велику пошану.

Виклад проф. Д-ра І. МІРЧУКА в Кенігсберзі. На запрошення Східно-Европейського Інституту в Кенігсберзі, мав Директор Українського Наукового Інституту в Берліні, проф. Д-р І. Мірчук, дня 13. лютого цр. на Університеті в Кенігсберзі свій гостинний виклад "Про ролю демонічности у москалів і українців", який відбувся в Балтійсько-Славянському Семинарі, при великій участі та заінтересованню научних кругів Кенігсберга. Попри загальне заінтересовання виклад викликав багато прихильних коментарів для українських культурних завдань на сході Європи, та обширні пресо - ві звіти.

Виклад Секретаря Кославянської Академії (Наук) в Загребі Д-ра Ів. ЄСІГА на Берлінському Університеті. З рамени Українського Наукового Інституту в Берліні виступить дня 16.квітня о год.8-ій вечером в 28-ій викладовій салі Берлінського Університету д-р.Іван Бойт зі Загребу виклад в німецькій мові про "СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВИМ І ЙОГО ВПЛИВ НА ЮГОСЛАВІАНСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ". Із низки викладів чужинців про українські теми на Берлінському Університеті - цей буде в біжучім літнім семестрі першим.

ВИКЛАДИ З ОВСЯГУ УКРАЇНОЗНАВСТВА В БЕРЛІНІ. В дальшій циклі уладжуваних Українським Науковим Інститутом в Берліні систематичних курсів українознавства в німецькій мові, в біжучім літнім семестрі (квітень, травень, червень) оголошено з рамени Аусландсгохшуле при Берлінському Університеті слід.виклади: (відбуваються вони у викладовій салі Укр.Наук.Інституту,Брайтештрассе 36.):

- 1) Доц. Інж. Р.Димінський: Торговля і комунікація України.
(1 година тижнево)
- 2) Доц. д-р. Б.Крупницький: Історія України у ХХ столітті.
(1 година тижнево)
3. Проф. д-р. З.Кузеля: Українська кооперація з особливим поглядом на сучасний стан.
(1 година тижнево)
4. Проф. д-р. І.Мірчук: Культурні взаємини між Німеччиною і Україною.
(1 година тижнево).

Крім цього проф.д-р.З.Кузеля, як доцент української мови та краєзнавства у Високій Школі Закордонних Студій (Аусландсгохшуле) матиме там в літньому семестрі пр. такі виклади і курси: 1) Курс української мови для чужинців (для початкувчих), 2) Курс української мови для тих, що вже мають початкове знання, 3) Вищий курс української мови і 4) Краєзнавство України - усі виклади ці разом по II годин тижнево.

-----000000000-----

Druck und Verlag: Gesellschaft der Freunde des Ukrainischen
Wissenschaftlichen Instituts in Berlin e.V., Berlin C2, Brei-
testrasse 36.

Verantwortlich für die Schriftleitung: Prof. Dr. Zeno Kuziela;
(Ukr. Wissensch. Institut), Berlin C2, Breitestr. 36, Aufg. 5.
Tel.: 51 -Berolina- 1214.

Berlin, den 31. März 1937.

